

POLSKA

NIEMCY

EUROPA

**EUROPA
ŚRODKOWO-WSCHODNIA**

Czy warto zajmować się przeszłością?

*

Europa Środkowo-Wschodnia
w polskiej myśli politycznej

Polscy politycy o Unii Europejskiej

Polacy na Łotwie

Wartości w organizacji międzykulturowej

Transformacja systemu politycznego
na Ukrainie

RFN wobec przemian w Europie
Środkowej w 1989 roku

Dialog polsko-ukraiński w działalności
Jerzego Giedroycia

Paryskimi śladami Mikołaja Bierdiajewa

*

O patriotyzmie i o federalizmie europejskim

Dyskusja o patriotyzmie polskim

Oceny i omówienia

2003

1

(306)

PL ISSN 0033-2437

*Czasopismo
Instytutu
Zachodniego
w Poznaniu*

**PRZEGLĄD
ZACHODNI**

Instytut Zachodni

PRZEGLĄD ZACHODNI

KWARTALNIK

SPIS TREŚCI

EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

ARTYKUŁY

<i>Leon Kieres</i> , Czy warto zajmować się przeszłością?	3
*	
<i>Eugeniusz Ponczek</i> , Europa Środkowo-Wschodnia w polskiej myśli politycznej (1939-1945)	19
<i>Piotr Albiński</i> , Polscy politycy wobec niemiecko-francuskiej debaty o przyszłości Unii Europejskiej	49
<i>Jolanta Miluska</i> , Polacy na Łotwie wśród swoich i obcych	63
<i>Paweł Ruszkowski</i> , Wartości w organizacji międzykulturowej	77

MATERIAŁY

<i>Krzysztof Fedorowicz</i> , Transformacja systemu politycznego na Ukrainie	87
<i>Janusz Sawczuk</i> , RFN wobec przyspieszenia przemian w Europie Środkowej (czerwiec-wrzesień 1989 rok) w świetle akt Urzędu Kanclerskiego	102
<i>Marek Figura</i> , Dialog polsko-ukraiński w działalności Jerzego Giedroycia	127
<i>Bartłomiej Brzeziński</i> , Paryskimi śladami Mikołaja Bierdiajewa	140

POLEMIKI I DYSKUSJE

<i>Krzysztof Kwaśniewski</i> , O patriotyzmach i o federalizmie europejskim	153
<i>Maria Tomczak</i> , Refleksje o patriotyzmie polskim w przeddzień wstąpienia do Unii Europejskiej	164

OCENY I OMÓWIENIA

Problemy narodowościowe Europy Środkowo-Wschodniej w XIX i XX wieku. Księga pamiątkowa dla Profesora Przemysława Hausera (omów. <i>B. Kosmanowa</i>)	173
Thomas Serrier, Entre Allemagne et Pologne. Nations et identités frontalières, 1848-1914 (omów. <i>R. Dziergwa</i>)	175
Krzysztof Grygajtis, Polskie idee federacyjne i ich realizacja w XIX i XX wieku (omów. <i>S. Łukasiewicz</i>)	179
Frank Steffen, „Pohlnische Patrioten”? Untersuchungen zum Polenbild indigener Deutscher im 17. und 18. Jahrhundert (omów. <i>A. Kochanowska-Nieborak</i>)	183

Irina Vladimirovna Pavlova, Mechanizm vlasti i stroitel'stvo stalinskogo socializma (omów. <i>S. Żerko</i>)	186
Rosja i jej sąsiedzi (omów. <i>T. Miluski</i>)	188
Filip Modrzejewski, Monika Sznajderman (red.), Nostalgia. Eseje o tęsknocie za komunizmem (omów. <i>Ł. Musiał</i>)	191
Sebastian Wojciechowski, Integracja i dezintegracja Jugosławii na przełomie XX i XXI wieku (omów. <i>B. Koszel</i>)	194

Noty

Przesiedleńcy opowiadają. Pierwsze lata Obwodu Kaliningradzkiego we wspomnieniach i dokumentach (omów. <i>A. Sakson</i>)	197
VIII. sjezd českých historiků Hradec Králové 10-12 zari 1999 (omów. <i>M. Kosman</i>)	199
Czesław Łuczak, Ks. Piotr Wawrzyniak (1849-1910) (omów. <i>H. Dmochowska</i>)	200

Z KRONIKI NAUKOWEJ

<i>Bartłomiej P. Wróblewski</i> , Sprawozdanie z Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Instytut Zachodni	203
---	-----

RADA REDAKCYJNA

Jan Barcz, Przemysław Hauser, Jerzy Kozeński, Andrzej Kwilecki, Gerard Labuda, Czesław Łuczak, Henryk Olszewski, Hubert Orłowski, Aleksander Posern-Zieliński, Tomasz Schramm, Jerzy Strzelczyk, Wacław Wilczyński, Marian Wojciechowski, Anna Wolff-Powęska (przewodnicząca)

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Redaktor naczelny: Hanka Dmochowska
Członkowie: Piotr Kalka, Bogdan Koszel, Stanisław Lisiecki
Sekretarz redakcji: Romualda Zwierzycka

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji tekstów

WYDAWCA: INSTYTUT ZACHODNI, INSTYTUT NAUKOWO-BADAWCZY
POZNAŃ, UL. MOSTOWA 27

tel. (061) 852 28 54; fax (061) 852 49 05; e-mail: wydawnictwo@iz.poznan.pl; www.iz.poznan.pl

Nakład 600 egz. Objętość ark. wyd. 21, ark. druk. 13,00. Papier druk. sat. kl. III, 80 g, 70 × 100.
Oddano do składu w lutym 2003 r. Podpisano do druku w marcu 2003 r.
Druk ukończono w kwietniu 2003 r.

POZNAŃSKA DRUKARNIA NAUKOWA Sp. z o.o. – POZNAŃ, UL. HEWELIUSZA 40

INDEKS 371351

INHALT

- Leon Kieres*, Lohnt sich eine Beschäftigung mit der Vergangenheit?
Eugeniusz Ponczek, Ostmitteleuropa im polnischen politischen Denken (1939-1945)
Piotr Albiński, Polnische Politiker zur deutsch-französischen Debatte über die Zukunft der EU
Jolanta Miluska, Die Polen in Lettland
Paweł Ruskowski, Westliche Strategien für den polnischen Markt
Krzysztof Fedorowicz, Transformation des politischen Systems in der Ukraine
Janusz Sawczuk, BRD und die Beschleunigung des Wandels in Mitteleuropa (Juni-September 1989) im Lichte der Akten des Bundeskanzleramtes
Marek Figura, Der polnisch-ukrainischer Dialog bei Jerzy Giedroyc
Bartłomiej Brzeziński, Auf den Spuren von Nikolaj Bierdiajew in Paris
Krzysztof Kwaśniewski, Europäische Patriotismen und Föderalismus
Maria Tomczak, Reflexionen über den polnischen Patriotismus am Vorabend des Eintritts in die EU
Buchbesprechungen

CONTENTS

- Leon Kieres*, Is It Worth to Deal with the Past?
Eugeniusz Ponczek, Central-Eastern Europe in the Polish Political Thought (1939-1945)
Piotr Albiński, Polish Politicians Towards the German-French Debate on the EU Future
Jolanta Miluska, Poles in Latvia
Paweł Ruskowski, Values in the Multicultural Organisation
Krzysztof Fedorowicz, Transformation of the Political System in Ukraine
Janusz Sawczuk, The FRG Towards the Acceleration of Transformations in Central Europe (June-September 1898) in the Documents of the Chancellor Office
Marek Figura, Polish-Ukrainian Dialogue in Jerzy Giedroyc's Activities
Bartłomiej Brzeziński, Nicolas Berdyaev's Traces in Paris
Krzysztof Kwaśniewski, About European Patriotism and European Federalism
Maria Tomczak, Reflections on Polish Patriotism on the Threshold of the Polish Accession to the EU
Book Reviews